**NORAKSTS**
Lieta Nr. A 42798409
A 3417-10/21

**SPRIEDUMS**
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2010.gada 22.septembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Petrovska,

piedaloties pieteicējas *I.S.* pilnvarotajam pārstāvim *M.P.*,
atbildētāja Rīgas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Rīgas Domes pilnvarotajai pārstāvei *A.S.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *I.S.* pieteikuma par Rīgas domes 2009.gada 24.aprīļa lēmuma Nr.1-43/RD-09-404-ap „Par nekustamā īpašuma nodokļa un soda naudas aprēķinu par zemes vienību" daļā, kas pārsniedz 2007.gada teorētiski aprēķināto nodokli vairāk kā par 25 procentiem, atcelšanu.

**Aprakstošā daļa**

[1] Administratīvajā rajona tiesā 2009.gada 27.maijā pieņemts *I.S.* (turpmāk – pieteicēja) pieteikums par Rīgas Domes (turpmāk – atbildētājs) priekšsēdētāja 2009.gada 24.aprīļa lēmuma Nr.1-43/RD-09-404-ap (turpmāk – Lēmums) atcelšanu un ierosināta administratīvā lieta.

[2] Ar Lēmumu pieteicējai nomaksai Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā noteikts nekustamā īpašuma nodoklis (turpmāk – Nodoklis) par periodu no 2008.gada 1.oktobra līdz 31.decembrim – 37,47 latu apmērā. Nodoklis pieteicējai aprēķināts par nekustamo īpašumu – zemesgabalu Rīgā, */adrese/*, 757 kvadrātmetru platībā (turpmāk tekstā – Zemesgabals).

[3] Pieteicēja nepiekrīt Lēmumā norādītajam pamatojumam un uzskata to par prettiesisku šādu apsvērumu dēļ.

Pieteicējas ieskatā atbildētāja nostāja nepiemērot likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" (turpmāk – Likums) Pārejas noteikumu 22. un 23.punktu nosacījumus, nosakot maksājamā Nodokļa apmēru, tikai tāpēc, ka atbildētājs iepriekšējam taksācijas periodam nebija rēķinājis Nodokli attiecīgajam Zemesgabalam, ir nepareiza.

Par Zemesgabalu tā valdītājs iepriekšējos taksācijas periodos nodokļus nemaksāja atbilstoši likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 11.punktam, jo likums atbildētājam, atšķirībā no citiem zemes valdītājiem, neuzliek par pienākumu maksāt Nodokli.

Līdz ar to atbildētājs Zemesgabalam nebija aprēķinājis Nodokli par iepriekšējo gadu (2007.gadu), tomēr nodokļa teorētisko apmēru par iepriekšējo gadu ir iespējams aprēķināt, jo Valsts zemes dienestā ir pieejama informācija par visu zemesgabalu kadastrālo vērtību par iepriekšējo periodu (2007.gadu).

[4] Administratīvajā rajona tiesā 2009.gada 10.jūnijā saņemtajā rakstveida paskaidrojumā atbildētājs pieteikumu neatzīst un norāda turpmāk minēto.

[4.1] No pieteikuma secināms, ka lietā nav strīds par to, ka pieteicēja ir Nodokļa maksātāja par zemes vienību no 2008.gada 1.oktobra. Lietā ir strīds par to vai Nodokļa aprēķinam ir piemērojams Likuma Pārejas noteikumu 22.punktā noteiktais nodokļa pieauguma ierobežojums.

[4.2] Lai piemērotu Likuma Pārejas noteikumu 22.punktu, nepieciešams konstatēt abus tiesību normā minētos priekšnoteikumus – nemainīgs lietošanas mērķis un iepriekšējā taksācijas gadā veiktais Nodokļa aprēķins, izejot no kura arī tiek rēķināts pieauguma ierobežojums. Nepastāvot kādam no šiem abiem priekšnoteikumiem, likuma norma nevar tikt attiecināta uz nodokļu maksātāju.

Zemesgabala juridiskais statuss, līdz īpašuma tiesību atjaunošanai pieteicējai, bija pašvaldībai piekrītoša zeme, kas nav nodota lietošanā vai iznomāta.

Saskaņā ar Likuma 1.panta otrās daļas 11.punktu ar nekustama īpašuma nodokli neapliek valstij un pašvaldībām piekritīgo nekustamo īpašumu, kas nav nodots lietošanā vai iznomāts.

Tādējādi Nodoklis Zemesgabalam iepriekšējam taksācijas gadam netika aprēķināts. Līdz ar to šajā gadījumā nepastāv priekšnosacījums Likuma Pārejas noteikumu 22.punkta piemērošanai un Nodokļa pieauguma ierobežojums 25% apmērā nav nosakāms.

[4.3] Atbilstoši tiesību normu vēsturiskajai un teleoloģiskajai interpretācijas metodei Likuma Pārejas noteikumu 22.punkta jēga un mērķis ir aizsargāt nekustamā īpašuma nodokļa maksātājus no krasa nekustamā īpašuma nodokļa apmēra pieauguma salīdzinot ar maksāto nodokļa apmēru iepriekšējos gados, ko izraisītu nekustamo īpašumu kadastrālo vērtību aktualizācija. Tiesību normas jēga nav samazināt sākotnēji aprēķināmo nodokli, bet gan nepieļaut pārāk krasu nekustamā īpašuma nodokļa pieaugumu.

Likuma Pārejas noteikumu 22.punktā nepārprotami ir norādīts, ka nekustamā īpašuma nodokļa apmērs nedrīkst pārsniegt iepriekšējam taksācijas gadam aprēķināto nodokļa apmēru vairāk kā par 25 %, nevis, ka pirmreizēji aprēķinātā nodokļa apmērs būtu ierobežojams.

No gramatiskās interpretācijas metodes viedokļa arī Likuma Pārejas noteikumu 22.punkta otrajā teikumā un Ministru kabineta 2006.gada 20.jūnija noteikumu Nr.495 „Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr.495) 60.[1]punktā, kurā tiek skaidrota 22.punkta piemērošana, tiek lietots apzīmējums „nodokļa apmēra pieauguma ierobežojums", bet vārds „pieaugums" jau pats par sevi nozīmē, ka pastāv kaut kāds lielums – nodokļa aprēķins, kura pieaugums tiek ierobežots noteiktā apmērā.

[4.4] Noteikumu Nr.495 60.[1]punktā likumdevējs ir uzskaitījis tos gadījumus, kuros izņēmuma kārtā tomēr ir piemērojams pieauguma ierobežojums arī tad, ja tiesiskie apstākļi tieši neatbilst, Likuma Pārejas noteikumu 22.punktam.

Izvērtējot šo punktu atbildētājs konstatē, ka tajā nav paredzēts izņēmuma kārtā piemērot nodokļa apmēra pieauguma ierobežojumu tādiem nekustamajiem īpašumiem, uz kuriem īpašuma tiesības atjaunotas tikai 2008.gadā un kuri iepriekšējā taksācijas gadā vispār nav bijuši Nodokļa objekti.

Likumdevējs kā izņēmuma gadījumu, kurā tomēr ir piemērojams Nodokļa apmēra pieaugumu ierobežojums, norāda gadījumu, ja personai nekustamā īpašuma nodoklis iepriekšējā taksācijas gadā nav bijis aprēķināts sakarā ar to, ka nekustamais īpašums bija neapliekams ar nodokli pamatojoties uz Likuma 1.panta otrās daļas 13.punktu, un attiecībā uz šo gadījumu tiesību normā ir tieši ierakstīts, ka pieauguma ierobežojumu piemēro, ņemot vērā nodokļa summu, kāda būtu aprēķināta, ja objekts būtu bijis apliekams (Noteikumu Nr495 60.[1]punkta 2.apakšpunkts).

Interpretējot augstāk minēto tiesību normu kopsakarā ar Likuma Pārejas noteikumu 22.punktu, atbildētājs secina, ja likumdevējs būtu vēlējies noteikt izņēmuma kārtību arī pieteikumā aprakstītajai situācijai, tad tas būtu izdarīts, un šāds izņēmums būtu iekļauts Noteikumu Nr.495 60.[1]punktā.

Likuma 1.panta otrās daļas 13.punktā minētajā gadījumā, atšķirībā no šīs strīdus situācijas, persona vispārēji ir atzīstama par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju, bet atbrīvojums no nodokļa nomaksas tai pienākas sakarā ar veikto rekonstrukciju ēkā. Līdz ar to ir secināms, ka personas atrodas kardināli atšķirīgās situācijas, t.i., viena gadījuma persona ir ieguldījusi līdzekļus rekonstruējot nekustamo īpašumu, savukārt otrā gadījumā, persona nav veikusi nekustamajā īpašumā nekādu ieguldījumu, kas varētu būt par pamatu atbrīvošanai no nekustamā īpašuma nodokļa pilnīgas vai daļējas samaksas.

[4.5] 2009.gada 16.aprīlī spēkā stājušies grozījumi, ar kuriem Noteikumu Nr.495 60.[1]punkta 2.apakšpunkts ir papildināts ar otro teikumu: citos gadījumos, kad nekustamā īpašuma nodoklis, pamatojoties uz likuma 1.panta otrās daļas nosacījumiem, par konkrētu nekustamā īpašuma objektu iepriekšējam taksācijas gadam nav aprēķināts, nodokļa apmēra pieauguma ierobežojumu nepiemēro.

Tātad ar šiem grozījumiem likumdevējs nav grozījis pašu likumu, bet tikai skaidrojošās normas, kuras nemaina likuma būtību, un tikai paskaidro, kā tas ir pareizāk piemērojams. Arī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta spriedumi lietās, kurās bijusi līdzīga situācija: 2004.gada 12.oktobra spriedums lietā SKA-156 un 2007.gada 9.februāra spriedums lietā

SKA-39. Tas, ka tie tika pieņemti vēlāk, nekā tika izdots administratīvais akts, nenozīmē, ka tos nedrīkst pielietot. Šajā gadījumā Ministru kabineta noteikumi un pats to nosaukums norāda uz to piemērošanas kārtību, lai novērstu atšķirīgu interpretāciju un izskaidrotu šīs dažādās situācijas. Ar grozījumiem, kas stājās spēkā 16.aprīlī, tieši ir novērsta Likuma pārejas noteikumu 22.punkta atšķirīgā interpretācija.

Pieteicējs bija balstījies uz argumentu, ka piemērojama analoģijas metode un ka vajadzēja piemērot noteikumu Nr. 495 60.[1] 2.punktu. Taču atbildētājs šajā gadījumā nekonstatē atklātu likuma robu, kas būtu risināms pēc analoģijas.

[4.6] Attiecībā uz pieteicēja minēto diskriminācijas aizliegumu vienlīdzības principa ievērošanai un diskriminācijas konstatēšanai, ir nepieciešams novērtēt, vai šajā lietā pastāv vienādi tiesiskie un faktiskie apstākļi – atbildētājs uzskata, ka šajā gadījumā salīdzinājumā ar gadījumu, kad nekustamā īpašuma nodoklis personai tiek aprēķināts par 2007.gadu, kad viņa ir bijusi īpašniece zemes vienībai, pastāv atšķirīgi tiesiskie un faktiskie apstākļi.

[5] Tiesas sēdē pieteicējas pilnvarotais pārstāvis pieteikumu uzturēja pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem argumentiem. Pieteicējas pilnvarotais pārstāvis papildus paskaidroja, ka atbildētāja Lēmums ir izpildīts pilnā apmērā, līdz ar to lūdz tiesu konstatēt Lēmuma prettiesiskumu un Lēmuma izpildes seku novēršanu.

Tiesas sēdē atbildētāja pilnvarotā pārstāve pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos norādītajiem apsvērumiem.

**Motīvu daļa**

[6] Tiesa, noklausoties procesa dalībnieku tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus un izvērtējot tos kopsakarā ar lietas apstākļiem, secina, ka pieteikums pārsūdzētajā daļā ir apmierināms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[7] Tiesa konstatē lietā turpmāk minētos apstākļus.

[7.1] Saskaņā ar 2008.gada 25.jūnija Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesas spriedumu lietā Nr.C04322707 C-1790/08, kā arī 2008.gada 5.septembra zemes robežu noteikšanas aktu un 2008.gada 20.novembra ierakstu Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./*nodalījuma numurs*/ pieteicēja ir Zemesgabala īpašniece;

[7.2] Rīgas Dome ar 2008.gada 9.decembra Nodokļa maksāšanas paziņojumu 2008.gadam par zemi Nr.PIPN-08-230513-mp/08-214618-AL/05-16/079-0176 pieteicējai paziņoja par pienākumu samaksāt Nodokli par periodu no 2008.gada 1.oktobra līdz 2008.gada 31.decembrim 37,47 latu apmērā (lietas lapa 15);

[7.3] Ar Rīgas Domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes 2008.gada 2.februāra lēmumu Nr.PIP-09-554-ls/05-07/08-214618-AL atstāts negrozīts 2008.gada 9.decembra Nodokļa maksāšanas paziņojums 2008.gadam par zemi Nr.PIPN-08-230513-mp/08-214618-AL/05-16/079-0176 (lietas lapa 16-18);

[7.3] Nepiekrītot minētajam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja atbildētājam;

[7.5] Ar atbildētāja Lēmumu tika atstāts negrozīts Rīgas Domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes 2008.gada 2.februāra lēmums Nr.PIP-09-554-ls/05-07/08-214618-AL, bet pieteicējas sūdzība noraidīta. Lēmumā konstatēts, ka pamatojoties uz Likuma 3.panta pirmās daļas 1.punktu, nodoklis par zemes vienību 2008.gadam ir aprēķināts 1% apmērā no kadastrālās vērtības 2008.gadā (14989,00 lati) un par periodu no 2008.gada 1.oktobra līdz 2008.gada 31.decembrim – 37,47 latu apmērā (lietas lapa 19-29).

[8] No pieteikuma secināms, ka pieteicēja neapstrīd pienākumu maksāt Nodokli pēc būtības, taču nepiekrīt atbildētāja veiktajam Nodokļa aprēķinam.

Lietā nav strīda par to, ka līdz īpašumtiesību atjaunošanai Zemesgabals bija piekrītošs Rīgas pilsētas pašvaldībai un nebija iznomāts vai nodots lietošanā trešajām personām. Lietā nav strīda arī par to, ka Zemesgabalam nav mainīts nekustamā īpašuma lietošanas mērķis.

Lietā ir strīds par to, vai atbildētājam, aprēķinot Nodokli, bija jāpiemēro Likuma Pārejas noteikumu 22. un 23.punkts, pastāvot faktiskajiem apstākļiem, ka iepriekšējā taksācijas gadā Nodoklis Zemesgabalam nebija aprēķināts, jo tas bija pašvaldībai piekrītošs īpašums.

[9] Ņemot vērā, ka tiesiskās attiecības apspriežamas atbilstoši tām tiesību normām, kas bija spēkā tiesiskās attiecības rašanās, grozīšanas vai izbeigšanās brīdī, turpmāk spriedumā normatīvie akti izteikti redakcijā, kādā tie bija spēkā attiecīgā pieteicēja pienākuma maksāt nekustamā īpašuma nodokli rašanās brīdī.

Likuma Pārejas noteikumu 22.punkta pirmais teikums, kas attiecināms uz konkrēto situāciju, noteic, ka pēc nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības aktualizācijas nekustamā īpašuma nodokļa apmērs, ja nemainās nekustamā īpašuma lietošanas mērķis, atsevišķi par katru zemes vienību un katru ēku 2008., 2009. un 2010.gadā nedrīkst pārsniegt iepriekšējam taksācijas gadam aprēķināto nodokļa apmēru (neņemot vērā atvieglojumus) vairāk kā par 25 procentiem.

Tiesas vērtējumā Likuma Pārejas noteikumu 22.punkta mērķis ir noteikt pārejas periodu nekustamā īpašuma nodokļa pieaugumam, lai pēc nekustamā īpašumu kadastrālās vērtības aktualizācijas, atbilstoši to tirgus vērtībai, vairākkārtēji nepieaugtu nekustamā īpašuma nodoklis.

Likumā, kā vienīgais izņēmuma gadījums, kad nav jāpiemēro 25% pieauguma ierobežojums, ir norādīts gadījums, kad tiek mainīts nekustamā īpašuma lietošanas mērķis.

Noteikumi Nr.495 ir izdoti saskaņā ar Likuma 12.pantu un Pārejas noteikumu 9.punkta 11.apakšpunktu.

Likuma 12.pants nosaka, ka papildus šajā likumā Ministru kabinetam dotajam pilnvarojumam Ministru kabinets apstiprina nodokļa maksāšanas paziņojuma paraugu un nosaka kārtību ar nodokli apliekamā un neapliekamā objekta, nodokļa maksātāju noteikšanai un datu iesniegšanai Valsts zemes dienestam, kā arī nodokļa aprēķināšanas un uzskaites, nodokļa maksāšanas un atvieglojumu piemērošanas kārtību.

No tiesību normas redzams, ka Ministru kabineta kompetencē bija noteikt kārtību nodokļa maksātāju noteikšanai, nevis izstrādāt papildus ierobežojumus, kas samazina personu loku uz kuru ir attiecināmi Likuma Pārejas noteikumu 22.punkta nosacījumi.

Noteikumu Nr.495 60.[1]punkts sniedz Likuma Pārejas noteikumu 22.punkta piemērošanas skaidrojumu, tā pirmajā daļā precizējot, ka nekustamā īpašuma lietošanas mērķis uzskatāms par nemainītu, ja Ministru kabineta 2006.gada 20.jūnija noteikumos Nr.496 „Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikācija un nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanas un maiņas kārtība" noteiktajā kārtībā pašvaldība nav mainījusi nekustamā īpašuma lietošanas mērķi vai lietošanas mērķis mainīts, pamatojoties uz tiesas nolēmumu, uz administratīvo aktu (iestādes lēmumu), kurš atceļ iepriekš pieņemto prettiesisko lēmumu, vai uz Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 93.pantu.

Savukārt Noteikumu Nr.495 60.[1]punkta trešā daļa noteic, ka nodokļa apmēra pieauguma ierobežojumu piemēro, ja:

1) zemes vienībai nav mainīta tās kopējā platība un kopējās izmaiņas, kas radušās pēc zemes vienības lietošanas mērķu maiņas, nepārsniedz 10 procentus no zemes vienības kopējās platības;

2) zemes vienību ar vienu lietošanas mērķi sadala vairākās zemes vienībās un atdalītajām zemes vienībām nosaka tādu pašu lietošanas mērķi, kāds bija zemes vienībai pirms tās sadalīšanas.

No šajā punktā citētajām tiesību normām neizriet, ka gadījumā, ja par konkrētu nekustamā īpašuma objektu iepriekšējam taksācijas gadam nav aprēķināts, nodokļa apmēra pieauguma ierobežojumu nepiemēro. Gluži pretēji tam Noteikumu Nr.495 60.[1]punkta 2.apakšpunkts norāda, ka līdzīgā situācijā, proti, gadījumā nekustamā īpašuma nodoklis rekonstruētai ēkai iepriekš nav bijis aprēķināts, tad pieauguma ierobežojumu piemēro, ņemot vērā nodokļa summu, kāda būtu aprēķināta teorētiski, ja uz šo ēku netiktu attiecināts minētais likuma nosacījums.

No minētā secināms, ka Likuma Pārejas noteikumu 22.punkts paredz salīdzināt taksācijas gadā aktualizēto nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību ar iepriekšējā gadā aprēķināto nodokļa apmēra noteikšanai, ja nav mainīts zemesgabala lietošanas mērķis un nav mainīta zemesgabala kopējā platība.

Likuma Pārejas noteikumu 23.punkts noteic, ja 2008., 2009., 2010.gadā ir mainījusies nekustamā īpašuma nodokļa objekta platība salīdzinājumā ar platību, par kuru nekustamā īpašuma

nodoklis tika aprēķināts iepriekšējā taksācijas gadā, nekustamā īpašuma nodokli aprēķina, vadoties no iepriekšējā taksācijas gadā aprēķinātā nekustamā īpašuma nodokļa apmēra par vienu kvadrātmetru.

Interpretējot iepriekš citētās tiesību normas teleoloģiski, konstatējams likumdevēja mērķis – pārejas periodā nepieļaut nodokļa maksājuma strauju pieaugumu, nodokļa apmēra noteikšanā vadoties no iepriekšējā taksācijas gada nodokļa aprēķina.

Tādējādi vienīgais nosacījums, kas ierobežo Likuma Pārejas noteikumu 22.punkta piemērošanu, ir fakts, ka īpašumam tiek mainīts lietošanas mērķis, kas konkrētajā gadījumā nav noticis.

Tādējādi, ņemot vērā, ka Zemesgabalam nekustamā īpašuma lietošanas mērķis 2008. un 2009.gadā netika mainīts, attiecībā uz Zemesgabalu ir piemērojami ierobežojumi, kurus nosaka Likuma Pārejas noteikumu 22.punkts.

[10] No lietā konstatētajiem apstākļiem izriet un par to lietā nav strīda, ka līdz pieteicējas īpašumtiesību atjaunošanai Zemesgabals bija piekrītošs Rīgas pilsētas pašvaldībai, turklāt tas nevienai trešajai personai nebija iznomāts vai nodots lietošanā, līdz ar to par šo Zemesgabalu 2007.gadā netika maksāts Nodoklis.

Atbildētājs Lēmumā pauž nostāju, ka Likuma Pārejas noteikumu 22. un 23.panta piemērošana attiecībā uz pieteicējai aprēķināmo Nodokli par periodu no 2008.gada 1.oktobra līdz 31.decembrim nav iespējama, jo Zemesgabalam 2007.gadā nebija noteikta taksācijas gada nodokļa vērtība, par Zemesgabalu 2007.gadā netika aprēķināts un maksāts Nodoklis.

Pārbaudot minētā argumenta pamatotību, tiesa nonāk pie šādiem secinājumiem.

[10.1] Likuma 1.panta otrās daļas 11.punkts paredz vienu no izņēmuma gadījumiem, kad nekustamo īpašumu ar Nodokli neapliek, proti, ja tas ir valstij vai pašvaldībai piekrītošs nekustamais īpašums, kas nav nodots lietošanā vai iznomāts.

Tiesas ieskatā tas, ka nekustamo īpašumu neapliek ar nekustamā īpašuma nodokli, nenozīmē, ka nekustamajam īpašumam nav noteikta kadastrālā vērtība.

Šāds tiesas viedoklis izriet no Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma, kura 1.panta 9.punkts noteic, ka kadastrālā vērtība ir pēc vienotiem kadastrālās vērtēšanas principiem noteiktā datumā atbilstoši kadastra datiem noteikta kadastra objekta un nekustamā īpašuma nodokļa objekta vērtība naudas izteiksmē.

No minētās tiesību normas izriet, ka kadastrālajai vērtībai ir nozīme nekustamā īpašuma nodokļa noteikšanā.

Šādu secinājumu apstiprina arī Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 66.panta pirmā daļa, kas noteic, ka kadastrālā vērtēšana ir saskaņā ar normatīvo aktu principiem īstenotu darbību kopums, lai noteiktu kadastra objektu un nekustamā īpašuma nodokļa objektu vērtību, kas izmantojama normatīvajos aktos noteiktajām vajadzībām.

[10.2] Nodokļa apmēru nosaka, ņemot vērā attiecīga objekta kadastrālo vērtību. Tas nepārprotami izriet no Likuma 3.panta trešās daļas, kas noteic, ka nekustamā īpašuma nodokli pašvaldība aprēķina no pēdējās noteiktās nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības.

Taču tas nenozīmē, ka kadastrālā vērtība tiek noteikta tikai brīdī, kad konkrētais nekustamais īpašums ir kļuvis par nekustamā īpašuma nodokļa objektu.

Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta „e" apakšpunkts noteic, ka par nekustamā īpašuma objektu Kadastra informācijas sistēmā reģistrē un uztur kadastrālās vērtēšanas datus atbilstoši nekustamā īpašuma objekta noteikšanas dokumentiem.

No minētā secināms, ka atbildētājam konkrētajā gadījumā bija jānoskaidro Zemesgabala 2007.gada kadastrālā vērtība un jāaprēķina iespējamais nodokļa apmērs, ja tāds būtu jāmaksā gadījumā, ja Zemesgabals būtu bijis nodots lietošanā vai iznomāts trešajai personai.

[10.3] Tiesa piekrīt pieteicējas pieteikumā izteiktajam argumentam, ka atbildētāja nostāja nepiemērot Likuma Pārejas noteikumu 22. un 23.punktu, nosakot pašvaldības budžetā maksājama Nodokļa apmēru 2008.gadā par Zemesgabalu ir pretrunā ar Administratīvā procesa likumā nostiprināto vienlīdzības principu, jo pieteicēja tika nostādīta nelabvēlīgākā situācijā nekā persona, kuras atgūtais īpašums iepriekšējā gadā būtu bijis iznomāts un par to ticis aprēķināts un maksāts Nodoklis pašvaldības budžetā.

Arī Finanšu ministrija pieteicējas pārstāvim sniegusi skaidrojumu, ka Likuma Pārejas noteikumu 22.punktā ietvertais nekustamā īpašuma nodokļa apmēra pieauguma ierobežojums netiek piemērots jaunizveidotajiem nekustamā īpašuma objektiem – uzceltām ēkām un zemesgabalu apvienošanas vai sadalīšanas rezultātā izveidotājiem jauniem zemes īpašumiem, kuriem noteikts cits lietošanas mērķis, kā arī norāda, ka zemesgabala iegūšanu īpašuma tiesību atgūšanas rezultātā nevar uzskatīt par jauna nekustamā īpašuma izveidošanu, un likumdevēja mērķis, pieņemot pārejas noteikumu 22.punkta normu par nekustamā īpašuma nodokļa apmēra pieauguma ierobežojumu, nebija radīt nevienlīdzīgus, neizdevīgākus apstākļus bijušajiem zemes īpašniekiem salīdzinājumā ar pārējiem nodokļa maksātājiem. Tādējādi, ja zemesgabalam, uz kuru atjaunotas īpašuma tiesības, lietošanas mērķis nav mainīts, Finanšu ministrija uzskata, ka uz to ir attiecināma Likuma norma par nodokļa apmēra ierobežojumu (lietas lapa 30).

Ievērojot minēto, pieteicējas gadījumā Nodoklis par periodu no 2008.gada 1.oktobra līdz 2008.gada 31.decembrim ir aprēķināms, piemērojot Likuma Pārejas noteikumu 22. un 23.punktu.

[10.4] Tiesa, piemērojot privātpersonas tiesību ievērošanas un tiesību normu saprātīgas piemērošanas principus, lai panāktu taisnīgāko un lietderīgāko rezultātu, atzīst Likuma Pārejas noteikumu 22. un 23.punktus par piemērojamiem konkrētajiem faktiskajiem apstākļiem.

Tiesas ieskatā tas, ka privātpersona, atjaunojot īpašumtiesības, par Nodokļa maksātāju ir kļuvusi tikai 2008.gadā, nenozīmē, ka uz personu nav attiecināms Nodokļa apmēra pieauguma ierobežojums.

Kā jau iepriekš tiesa atzinusi, tad likumdevēja mērķis ir ar Likuma Pārejas noteikumiem mazināt straujo nodokļa apmēra pieaugumu, ņemot vērā kadastrālās vērtības pielīdzināšanu tā faktiskajai tirgus vērtībai, un tas ir attiecināms uz visiem nekustamā īpašuma objektiem, ja vien ir ievēroti Likuma Pārejas noteikumu 22. un 23.punktā noteiktie kritēriji.

[10.5] Tiesas vērtējumā 25% pieauguma ierobežojuma nepiemērošana pieteicējai par Zemesgabalu pārkāptu arī vienlīdzības principu.

Likuma 1.panta otrā daļas 11.punkts nosaka, ka ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek valstij un pašvaldībām piekritīgo nekustamo īpašumu, kas nav nodots lietošanā vai iznomāts. Apstāklis, ka saskaņā ar Likuma 1.panta otrā daļas 11.punktu, iepriekšējā gadā netika aprēķināts nodoklis, nav nozīmīgs arguments, lai konstatētu citas tiesību normas nepiemērošanu.

Tiesa nesaskata racionālu pamatojumu, kas norādītu, ka nekustamā īpašuma atgūšana no pašvaldības būtu kāds īpašs gadījums, iepretim citiem īpašumu atsavināšanas gadījumiem, kas neietekmē Likuma Pārejas noteikumu 22.panta piemērošanu.

Savukārt atbildētāja atsaukšanās uz tehniska rakstura neērtībām nodokļa aprēķinā tiesas skatījumā ir nepietiekama, lai atzītu, ka ir pamats noteikt atšķirīgu regulējumu, it sevišķi ņemot vērā, ka Likuma normas šādu atšķirīgu attieksmi neparedz.

[11] Atbildētājs norāda, ka ar 2009.gada 7.aprīļa grozījumiem Noteikumos Nr.495 šo noteikumu 60.[1]panta 2.apakšpunkts tika papildināts ar otro teikumu, kas nosaka, ka citos gadījumos, kad nekustamā īpašuma nodoklis, pamatojoties uz likuma 1.panta otrās daļas nosacījumiem, par konkrētu nekustamā īpašuma objektu iepriekšējam taksācijas gadam nav aprēķināts, nodokļa apmēra pieauguma ierobežojumu nepiemēro.

Tiesa atzīst, ka Ministru kabineta noteikumi ir hierarhiski zemāka tiesību norma, kas nevar mainīt likuma normas saturu, bet vienīgi to precizēt un izskaidrot.

Latvijas Republikas Satversmes tiesa ir atzinusi, ka pārvaldes kārtībā Ministru kabinets var izdot vienīgi likumam pakārtotus normatīvus aktus, tātad noteikumiem jāatbilst likumam. Noteikumus izdod, lai palīdzētu dzīvē īstenot likumus. To panāk, noteikumos konkretizējot (detalizējot) likuma normas. Ministru kabinets, izdodot noteikumus, nedrīkst tajos ietvert tādas normas, kas nav uzskatāmas par palīglīdzekļiem likuma normas īstenošanā (*Satversmes tiesas 2001. gada 3. aprīļa spriedums lietā Nr. 2000 – 07 – 0409*).

No šī principa izriet, ka Noteikumi Nr.495 nevar paplašināt likuma normas ietvarus un paredzēt jaunus ierobežojumus. Kā jau tika norādīts iepriekš, vienīgais nosacījums, kas ierobežo Likuma Pārejas noteikumu 22. un 23.punkta piemērošanu ir fakts, ka nekustamajam īpašumam tiek mainīts lietošanas mērķis, kas konkrētajā gadījumā nav noticis.

[12] Ņemot vērā iepriekš konstatēto, tiesa secina, ka Lēmums ir atzīstams par prettiesisku daļā par pieteicējai noteikto pienākumu samaksāt Nodokli par periodu no 2008.gada 1.oktobra līdz 31.decembrim daļā, kas vairāk kā par 25 procentiem pārsniedz iepriekšējām taksācijas gadam aprēķināto Nodokli un atbildētājam ir uzliekams par pienākumu pārrēķināt Nodokli par periodu no 2008.gada 1.oktobra līdz 31.decembrim par pamatu ņemot Zemesgabalam 2007.gadam aprēķināto kadastrālo vērtību.

Turklāt, ņemot vērā, ka Lēmums ir izpildīts, tad atbildētājam ir uzliekams par pienākumu novērst ar Lēmuma izpildi saistītās sekas.

[13] Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmajā daļā noteikts, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka pieteicēja 2009.gada 27.maijā ir samaksājusi valsts nodevu par darbību veikšanu administratīvajā tiesā 20 latu apmērā.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu pieteicējai piespriežama viņas samaksātā valsts nodeva 20 latu apmērā.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246. – 251.pantu, 253.panta ceturto daļu, Administratīvā rajona tiesa

**nosprieda:**

apmierināt *I.S.* pieteikumu.

Atzīt par prettiesisku Rīgas domes 2009.gada 24.aprīļa lēmumu Nr.1-43/RD-09-404-ap „Par nekustamā īpašuma nodokļa un soda naudas aprēķinu par zemes vienību" daļā, kas pārsniedz 2007.gada teorētiski aprēķināto nodokli vairāk kā par 25 procentiem iepriekšējam taksācijas gadam.

Uzlikt par pienākumu Rīgas Domei pārrēķināt *I.S.* par zemesgabalu Rīgā, */adrese/*, 757 kvadrātmetru platībā, maksājamo nekustamā īpašuma nodokli, ņemot vērā 2007.gadam teorētiski aprēķināto nekustamā īpašuma nodokli un atlīdzināt *I.S.* pārmaksāto naudas summu.

Uzlikt par pienākumu Rīgas pilsētas pašvaldībai atlīdzināt *I.S.* samaksāto valsts nodevu 20 (divdesmit latu) apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese /paraksts/ I.Petrovska

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese_____I.Petrovska

Rīgā, 2010.gada 22.septembrī.